

Fem nøgleord i forvaltning af byens grønne områder

I forvaltningen og udviklingen af byens grønne områder er gode politikker, åbne netværk, partnerskaber, alternative finansieringskilder og evaluering vigtige nøgleord. Et EU projekt har undersøgt, hvordan nøgleordene kan nytænkes og kommer med en række anbefalinger der kan sikre både kvaliteten og økonomien i vores grønne områder og byrum.

Grønne områder har en vigtig rolle i byens liv, men det kan være en udfordring at sikre kvalitet og økonomi på lang sigt. I lyset af manglende

nationale politikker og lovgivning for forvaltning af parker og byrum og den nuværende økonomiske krise er der løbende brug for nytænkning og alternativer i de kommunale forvaltninger. MP4, et EU projekt med deltagelse af Skov & Landskab, har sat fokus på udfordringerne. Projektet er gennemført i samarbejde mellem en række kommuner, byudviklingsorganisationer og forskere i syv nordeuropæiske lande. I projektet indgår analyse af en række cases, som har ført frem til en række anbefalinger.

Politikker

Gode politikker rummer visioner, målsætninger og handlingsmuligheder, og de anviser de nødvendige midler til implementering i konkrete sammenhænge. Politikker for den langsigtede forvaltning af et område bør sikre sammenhæng mellem de forskellige aspekter: rådets funktioner og muligheder, strategier og handlingsplaner, inddragelse af alle interessenter, beslutningsprocesser, finansieringsmuligheder og evaluering. Ved nyanlæg og forbedring af eksisterende parker

Partnerskaber kan være en del af en helhedsorienteret forvaltning af parker og byrum, hvor ejerskab og ansvar deles mellem flere aktører. Her er det Sheaf Valley i Storbritannien, der er med i MP4-projektet, og hvor udviklingen er sket i samarbejde med forskellige partnere.

FOTO: CHRISTIAN P. KJØLLER

og byrum bør langsigtede forvaltningsplaner aktivt udvikles og sammentænkes.

Inddragelse

Inddragelse af borgere og grupper er afgørende for en langsigtet og værdiskabende forvaltning. Inddragelse kan sikre at indsigt og viden kommer frem, give større forståelse og accept for tekniske aspekter og rammebetingelser eller skabe nye sociale fællesskaber omkring området. Målet med inddragelse er at opfylde lokale ønsker og behov og at skabe større lokalt ejerskab til området.

Inddragelse sker dog ikke uden udfordringer. Ressourcestærke grupper kan blive overrepræsenteret og mindre ressourcestærke grupper kan blive overset. Lange planlægningsprocesser kan også virke demotiverende på borgerne og føre til organisations- og budgetændringer, der flytter fokus væk fra inddragelsesproces og det konkrete projekt. Generelt kræver inddragelse, at der sættes klare rammer op omkring beslutningskompetence og muligheder.

Partnerskaber

Et partnerskab er en gruppe af personer eller organisationer, der har udviklet en fælles forståelse, målsætning og ansvar for en park eller et byrum og kan involvere partnere fra både lokalsamfund, det offentlige og/eller det private. Partnerskaber kan være en del af en helhedsorienteret og langtidsholdbar forvaltning af parken eller byrummet, hvor ejerskab og ansvar deles mellem flere aktører. Fordelen er, at flere aktørers ekspertise, viden og ressourcer inddrages. Mange partnere kan dog gøre koordination og styring vanskelig og ressourcekrævende.

Udvikling af partnerskaber er typisk en åben proces, hvor forudsætninger såsom tillid og forståelse skabes trinvis i et samspil mellem

Fakta boks om MP4

Making Places Profitable, Public and Private Open Spaces (MP4) er et interregionalt udviklingsprojekt i nordsøregionen med deltagelse af ni kommuner, byudviklingsselskaber og universiteter fra Danmark, Sverige, Tyskland, Holland, Belgien og Storbritannien.

Projektet er gennemført i perioden 2008-2012 med støtte fra EU og afrapporteres i fem dokumenter med politikker, en hjemmeside med resultater og anbefalinger samt en akademisk bog.

For mere information om projektet: www.mp4-interreg.eu

de deltagende aktører. Deling af information er også afgørende. Formalisering kan medvirke til at skabe effektive rutiner, arbejdsgange og konflikthåndtering.

Alternative finansieringskilder

Offentlige midler prioriteres i forhold til den politiske dagsorden. Parker og byrum er ikke altid øverst på denne dagsorden. Traditionelt finansieres anlæg, drift og udvikling af de fleste parker og byrum af det offentlige. Anlægs- eller udviklingsprojekter har gode muligheder for at opnå ekstern støtte, mens det er en udfordring at finde tilstrækkelige midler til den løbende drift og udvikling.

Hvis den løbende drift og udvikling ikke er tilstrækkeligt finansieret forfalder de kvaliteter og funktioner, som områderne tilbyder hurtigt. Det ses ofte, at omkostningerne til den efterfølgende drift og løbende udvikling ikke er medregnet ved større anlægs- og udviklingsprojekter. Derved kommer parker og byrum til at indgå i en cyklus af istandsættelse og forfald – hvor den samlede økonomi ikke optimeres.

Finansieringsstrategier, inddragelse og partnerskaber med fokus på de langsigtede prioriteringer, konsekvenser, kvaliteter og funktioner er

måder, hvorpå finansieringen kan nytænkes.

Evaluering

Evaluering sætter fokus på kvaliteten af forvaltningen af en park eller et byrum og hjælper til at prioritere ressourcer, tiltag og opfølgning. Evaluering bygger på systematisk indsamling og analyse af data og viden med det formål at understøtte beslutningsprocesser. Evaluering kan både afdække processer – såsom den løbende forvaltning – samt resultater – såsom kvaliteten af funktioner og faciliteter i en park.

Forudsætningerne for evaluering omfatter blandt andet: identificering af målsætninger og parametre, hvilke beslutninger skal understøttes, hvem skal inddrages i beslutningerne samt metoder og ressourcer.

En udfordring at sikre forvaltning af parker og byrum

Det er en udfordring at sikre den langsigtede forvaltning af parker og byrum. Erfaringerne fra projektet kan dog bidrage med inspiration og løsningsforslag til, hvordan udfordringen løses bedst muligt. Læs mere om erfaringerne fra projektet på www.mp4-interreg.eu.

*Christian Philip Kjeller og
Andrej Christian Lindholm*